

מדינת ישראל
משרד החינוך
המינהל הפדגוגי
אגף מו"פ ניסויים ויזמות

**קריאה שלב ג' לבתי הספר ברשויות המקומיות:
שלומי, קריית שמונה ומטולה
לקידום חדשנות ויזמות יישובית
במסגרת מסלול מעבדות פיתוח של המרכז למעצבי חדשנות בחינוך
להקמת מרכז חדשנות בתוך בית הספר - תשפ"ג**

כללי

המרכז למעצבי חדשנות בחינוך (מרכז החדשנות) של משרד החינוך, הממוקם בבניין לב רם בירושלים, מהווה חלל עבודה מתקדם. המרכז מספק ליווי של צוות מקצועי ומנוסה, וההנחיה והייעוץ בו נעשים במגוון כלים ושיטות של חשיבה פיתוחית, עיצובית והמצאתית. מטרת המרכז היא לפתח תרבות של חדשנות ויזמות פדגוגית, ארגונית, ניהולית ורגולטורית במטה משרד החינוך ובגופים הפועלים עמו (רשויות, מחוזות, מרכזי פסג"ה, מכללות, בתי ספר).

מבוא

1. מסמך זה מטרתו קריאה לבתי הספר ברשויות המקומיות: שלומי, קריית שמונה ומטולה, להגיש בקשת הצטרפות לשלב ג' במסלול מעבדות פיתוח של המרכז למעצבי חדשנות בחינוך, מערך מו"פ ניסויים ויזמות, לצורך הקמת מרכז חדשנות בתוך בית הספר כחלק מתפיסת החדשנות הכוללת שלו ("להלן: "התוכנית").
2. בהתאם להחלטת הממשלה בעניין הכרזה על אזורים ויישובים כבעלי עדיפות לאומית מיום 15.4.2018 והחלטת ממשלה מספר 3740, בדבר הפעלת תוכנית לחיזוק ופיתוח קריית שמונה, שלומי ומטולה בשנים 2018 - 2022, המשרד מבקש לעודד רשויות מקומיות אלה ובתוכן את כלל בתי הספר הרשמיים, להקים ולהפעיל מרכזי חדשנות ויזמות, כחלק ממהלך רחב להטמעת תרבות של חדשנות ויזמות בבתי הספר המקומיים.
3. מרכזי החדשנות המוקמים הם מרכזים פיזיים ומתודולוגיים מעוררי השראה, בהם מפתחים מענים לאתגרים חינוכיים המעסיקים את צוותי ההוראה. מרכזים אלו מוקמים כמרחבים בתוך בתי הספר ויהוו מאיץ ליצירת תרבות ארגונית של חדשנות. במרכזים יופעלו סדנאות ויערכו מפגשים לפיתוח חדשנות וחשיבה המצאתית כמענה לאתגרים חינוכיים. כמו כן, המרכזים יעודדו פיתוח והפעלה של מגוון מיזמים בעלי פוטנציאל להשפעה מערכתית רחבה, כמו גם מיזמים נקודתיים ומהירים בעלי השפעה מקומית.
4. מרכזי החדשנות מיועדים לשרת את הצוותים החינוכיים ואת קהילת בית הספר, יפעלו להרחבת מעגל המשתתפים ויכילו בתוכם מרחבים המזמנים ומאפשרים פעילות תלמידים וצוותי הוראה, בהתאם לאופיו הייחודי של בית הספר.
5. מרכז החדשנות הבית ספרי יידרש לאפיין את עצמו באופן ייחודי ולספק מכלול שירותי פיתוח חדשנות לפי דרישה, בהתאמה לתפיסה הייחודית לו, בליווי צוות מרכז החדשנות של משרד החינוך ובסיוע יועצים מלווים.
6. כל המרכזים מחויבים לקחת חלק ברשת של מרכזי חדשנות (ראו בתנאי הסף, סעיף 2) ויפעלו בשיתוף פעולה עם בעלי עניין שונים כגון: בתי ספר באותו היישוב, בתי ספר מיישובים נוספים, מרכזי פסג"ה, אקדמיה, מרכזי חדשנות ואחרים.

הגופים הרשאים להגיש בקשה להצטרף לתוכנית

בתי ספר רשמיים בלבד ברשויות המקומיות הכלולות בהחלטת הממשלה הנזכרת לעיל.

תנאי סף

כלל המסמכים יוגשו לאחר מילוי וסריקה בפורמט מקוון בקישורים המצורפים לוועדה הבוחרת:

1. מנהל בית הספר יגיש סטטוס של שלב ב' (תשפ"ב) ותוכנית להתאמת החלל והפעלת מרכז החדשנות הבית ספרי בתשפ"ג (ראו נספח א'-3). יש להגיש את הנספח [בטופס המקוון](#) לאישור הוועדה המאשרת והפיקוח עד לתאריך ה-31/8/2022.
2. הגשת מסמך התחייבויות של מנהל בית הספר (ראו נספח ב'-3). יש להגיש את הנספח [בטופס המקוון](#).
  - שקיפות, שיתוף ידע והערכה – בית הספר שיצטרף לשלב ג' מתחייב לקחת חלק ברשת מרכזי החדשנות אשר תוקם ביישוב ובמחוז, ולקחת חלק בפעולות הנוגעות להערכה, שיתוף תובנות, למידה וכלים שפותחו במרכז.
  - השתתפות פעילה של מנהל בית הספר ושל צוות המו"פ הבית ספרי במפגשי הליווי והפיתוח שמוביל המרכז לחדשנות של משרד החינוך.
  - הגשת תוצר – על המוסד החינוכי:
    1. לפתח לפחות 3 כלים במסגרת הפעלת המרכז ולקיים התנסות בשתי שכבות גיל לפחות.
    2. להשתתף במפגש סיכום להצגת מרכז החדשנות הבית ספרי והמסלולים הפועלים בו.
    3. לכתוב מסמך סיכום שיכלול את תיאור תהליך התכנון, פיתוח, הפעלת המרכז, כלים, תוצרים ותהליך הערכה.
3. **המלצת המחוז** (המחוז יגיש המלצותיו במרוכז לצוות הוועדה) נדרשת המלצה של מנהלת המחוז, או מי מטעמה, המאשרת את בשלות בית הספר למעבר לשלב ג' (תשפ"ג) ואת ההפעלה והניהול של מרכז החדשנות כחלק מהתפיסה הכוללת של בית ספר. כמו כן נציג/ת המחוז י/תוזמן לפעול להצלחת המרכז: לקדם ולתמוך באופן פעיל בהפעלת המרכז ובפעולותיו, להשתתף ברשת מרכזי החדשנות שתוקם ולקדם אותה.
4. **מחויבות הרשות** (הרשויות המקומיות יגישו אישור מרוכז עבור כל מוסדות החינוך שבתחומן על פי נספח ג'-3 באמצעות [הטופס המקוון](#)) על הרשות המקומית לנהל את הטובין שיירכש במסגרת התוכנית, וכן לתחזק את המבנים והחצרות ולהנחות את הזכין בהתאם לאמות המידה המחייבות על פי הוראות כל דין, לעניין בטיחות של המוצרים, עמידה בתנאי הנגשה, וניהול הטובין שיינתנו במהלך התוכנית.

מדינת ישראל
משרד החינוך
המינהל הפדגוגי
אגף מ"פ ניסויים ויוזמות

במהלך זה:

- הרשות תאשר את התוכנית והרכישה.
- הרשות באמצעות גורם מקצועי המוסמך ברשות תנהל את המלאי באופן שוטף ותבצע בקרה עליו.
- הרשות תצהיר על נכונותה להיות שותפה במהלך ולפעול להצלחת המרכז.
- הרשות תגיש למשרד אישור בדבר ביצוע התוכנית בתוך 45 ימים ממועד סיום קבלת השירותים ע"י הזכיון (נספח ד'3: יש להגיש את הנספח [בטופס המקוון](#)).

מפתח התקצוב

סכום הזכאות לקבלת טובין ושירותים לרשות ייקבע בהתאם למכפלת מספר בתי הספר הרשמיים (יסודיים וחט"ב) ברשות, כפול 85,508 ש"ח כולל מע"מ.

תקצוב התאמת חלל והפעלה

רכיבי התקציב

בית ספר שייבחר להשתתף בתוכנית יקבל טובין ושירותים בגובה של עד 85,508 ₪ כולל מע"מ לשנה. הטובין והשירותים יסופקו ע"י הזכיון במכרז תשתיות מ"פ שפרסם המשרד ויכלול את המשאבים הבאים:

1. התאמת החלל

- התקציב שיועמד לטובת התאמת החלל למרכז חדשנות לא יעלה על 50,000 ש"ח כולל מע"מ ויכלול:
  - עיצוב הסביבה והתאמת ריהוט (כגון: טפטים, ציורי קיר, ריהוט דינמי וכד')
  - לא יינתן תקציב לשיפוצים ותחזוקה שוטפת של מבנים כגון: בנייה והריסת קירות, ריצוף וכד'.
  - הצטיידות בכלים טכנולוגיים מתאימים שלא נרכשים על ידי הרשות המקומית, הקמה וניהול של פלטפורמה דיגיטלית – עד 20% מהיקף התקציב.
  - הציוד שנקנה ישאר בידי בית הספר לצורך המשך פיתוח ועבודה במרכז החדשנות וינהל בניהול מלאי כדין על יד הרשות.

2. הפעלה

- עבור הפעלת המרכז יועמד סכום של 35,508 ₪ כולל מע"מ לכל היותר. תקציב ההפעלה יכלול את השימושים הבאים:
  - ייעוץ אקדמי ומקצועי לפיתוח תפיסה, פרקטיקות ולפחות 3 כלים להפעלה.
  - הפעלת מסלול חדשנות בסיוע ספק חיצוני.
  - תכנון הקמה ותפעול של אירוע חדשנות בית ספרי, בסיוע ספק חיצוני (דמו די, מיטאפ, האקתון וכד').
  - הערכה לתוצרי הפיתוח.
  - מיתוג גרפי, שילוט, עד 10% מתוך התקציב.

מדינת ישראל
משרד החינוך
המינהל הפדגוגי
אגף מו"פ ניסויים ויוזמות

צוות משרד החינוך יבדוק את הבקשה בוועדה ייעודית ויאשר את התוכנית הבית ספרית, בהתאם לתקציב קיים ובהתאם לצורכי היוזמה.

למען הסר ספק, יובהר כי המשאבים שיועמדו לרשות בית הספר הם נגזרת של תוכנית העבודה ושל המרכיבים שאושרו במסגרת נספח א'-3 ויינתנו לבית הספר באמצעות הזכיון. הרשות המקומית תעביר לזכיון אישור ביצוע לאחר קבלת הטובין (נספח ד'-3).

הערה: לצורך מימוש התקציב המפורט בנספח א'-3, בית הספר נדרש לספק 3 הצעות מחיר לכל סעיף הוצאה מעל 20,000 ש"ח כולל מע"מ. לחילופין, 2 הצעות מחיר לכל סעיף הוצאה מ-5,000 ש"ח כולל מע"מ ועד 20,000 כולל מע"מ.

תמיכת אגף מו"פ בשלב ההפעלה

צוות מרכז החדשנות בירושלים יתמוך במהלכים ובשיתוף הידע בין בתי הספר, ויסייע בליווי ההתנסות, מתן כלים וקישוריות בין גורמים, כל זאת לטובת יצירת תרבות של חדשנות בבית הספר.

הליווי יכלול:

- מפגש פתיחת שנה: בהשתתפות מנהלת המחוז, סגנית מנהלת המחוז, נציגי פיקוח, מנהלי אגפי חינוך ברשויות, מנהלי בתי הספר ומובילי מרכזי החדשנות הבית ספריים.
- מפגשי פיתוח משותפים/מותאמים: 4 מפגשי מליאה לרכישת כלים מו"פים, לפיתוח, תכנון ושיתוף עמיתים.
- מפגש עם צוות המו"פ הבית ספרי במסגרת ביקור במרכזי החדשנות.
- ליווי פרטני: בהתאם לצורך במסגרת של 1 - 2 מפגשים פרטניים.
- מפגשי עמיתים: מפגשים נוספים של חברי רשת מרכזי החדשנות ייתכנו לביקורים וללמידה, ביוזמת המשתתפים, גם ללא ליווי של אגף מו"פ.

תהליכי בקרה

1. במהלך שלב התאמת החלל הפיזי יקיים משרד החינוך מפגשים פיזיים או וירטואליים לבחינת התקדמות פיתוח מרכז החדשנות.
2. במידה שבית הספר לא יעמוד בהתחייבויותיו או המרכז לא יעמוד ביעדים ובתפוקות הנדרשות המפורטות בנספח ב'-3, המשרד יהא רשאי להפסיק באופן יזום את השירותים לבית הספר ואת הפעלת המרכז.

על הרשויות ובתי הספר המבקשים להיענות לקריאה זאת, להגיש את הטפסים הבאים עד לתאריך **31.8.2022** (נספח א'-3 וב'-3 יוגשו על ידי בתי הספר, ונספח ג'-3 יוגש על ידי הרשות. נספח ד'-3 יוגש לאחר קבלת הטובין).

מדינת ישראל
משרד החינוך
המינהל הפדגוגי
אגף מו"פ ניסויים ויוזמות

נספחים

נספח א'- 3: פורמט סטטוס מרכז חדשנות בית ספרי (יש להגיש את הנספח ב**טופס המקוון**)

1. שם המוסד החינוכי
  2. שם הרשות
  3. שם מנהל.ת בית הספר
  4. שם המפקח.ת
  5. שם מגיש.ת הסטטוס
  6. תפקיד מגיש.ת הסטטוס
  7. מספר טלפון
  8. כתובת אימייל
  9. באמצעות סרטון או מצגת תמונות, ערכו לצופים סיור וירטואלי במרכז החדשנות הבית ספרי שהוקם. בסיור יש להתייחס לנושאים הבאים:
    - א. הצהרת הייעוד של מרכז החדשנות הבית ספרי והזיקה שלו לחזון בית ספרי מעודכן.
    - ב. מסלולי הפעולה שיפעלו בתשפ"ג: אוכלוסיות היעד, הגורם המוביל את ההתנסות, מטרת המסלול, מה כולל המסלול, מהם התוצרים הרצויים של המסלול.
    - ג. צלמו את כל המרחבים אשר נבנו בתשפ"א + תשפ"ב ושלבו הסבר מוקלט המתייחס למה רואים וכיצד זה משמש את הפעילות.
    - ד. צוות מרכז החדשנות - מיהו צוות המו"פ אשר יפעיל את מרכז החדשנות: הציגו את הדמויות, הדגישו את החוזקות הייחודיות שהן מביאות למרכז, ציינו את תפקידיהן בבית הספר ופרטו מהן הסדירויות שנקבעו לטובת תפעול מרכז החדשנות.
    - ה. פיתוח מקצועי וייעוץ פדגוגי - תארו את הליווי הפדגוגי שבחרתם למהלך וספרו כיצד הוא משרת את ייעוד המרכז. במידה שבחרתם פיתוח מקצועי בית ספרי רלוונטי, ספרו כיצד הוא מתחבר למרכז והתייחסו לפיתוח המקצועי שצוות המו"פ יעבור השנה ומהם החיבורים לעבודת המרכז.
- הערה: במידה ובחרתם במצגת תמונות, השיבו על כל הסעיפים המפורטים, צלמו כל מרחב ממספר זוויות והוסיפו טקסט מסביר לכל תמונה.

10. חברי צוות המו"פ הנבחרים ותפקידיהם בביה"ס

שם	תפקיד

מדינת ישראל
 משרד החינוך
 המינהל הפדגוגי
 אגף מ"פ ניסויים ויוזמות

11. תכנון תקציבי התאמת חלל והפעלה – שנה ג': עד 85,508 ש"ח כולל מע"מ

תפעול עד 35,508 ש"ח כולל מע"מ		אבזור חלל מרכז חדשנות עד 50,000 ש"ח כולל מע"מ	
פירוט התכנון כולל לוח"ז לביצוע	תקציב בש"ח	פירוט התכנון כולל לוח"ז לביצוע	תקציב בש"ח

12. במידה שבית הספר מעוניין לקבל שירותים מיועץ מלווה קיים במסגרת תקציב

התפעול, אנה ציינו

1. תחום המומחיות הנדרש: _____
2. שם היועץ: _____
3. מספר טלפון היועץ: _____
4. כתובת מייל היועץ: _____
5. מספר שעות הליווי: _____
6. צרפו קורות חיים של היועץ ואת תוכנית העבודה המוצעת על ידו

תאריך	שם מפקח/ת בית הספר	חתימה
-------	--------------------	-------

תאריך	שם מנהל/ת בית הספר	חתימה
-------	--------------------	-------

מדינת ישראל
משרד החינוך
המינהל הפדגוגי
אגף מו"פ ניסויים ויוזמות

נספח ב'-3: התחייבויות בית הספר עבור התאמת חלל והפעלה של מרכז חדשנות בתוך בית הספר (יש להגיש את הנספח בטופס המקוון**)**

אני, החתום מטה מתחייב כדלקמן:

1. לפעול לפי כל העקרונות המתוארים במסמך זה ו/או לפי הנחיות נוספות ו/או לפי הוראות מעודכנות כפי שיפורסמו מזמן לזמן על ידי משרד החינוך.

2. לפעול להתאמת החלל למרכז חדשנות כמפורט להלן:

(1) לקדם תהליך התאמת חלל למרכז חדשנות, פיתוח והפעלה של המרכז, כפי שהוגדר במסמך זה.

(2) להשתתף כמנהל/ת בית הספר וצוות המו"פ הבית ספרי בכל המפגשים של אגף מו"פ הנדרשים להקמה ולהפעלה השוטפת של המרכז.

(3) לשלוח נציגים מצוות המו"פ הבית ספרי להשתתף בפעילויות להערכת פעילות המרכז והשפעתו על מינוף החינוך ביישוב ובאזור והטמעת תרבות של חדשנות במערכת.

(4) לקחת חלק פעיל ברשת מרכזי החדשנות.

3. להקצות חלל מתאים בתוך בית הספר, בתיאום עם הרשות המקומית.

4. לעמוד בתפוקות הנדרשות:

(1) לפתח לפחות 3 כלים במסגרת הפעלת המרכז ולקיים התנסות בשתי שכבות גיל לפחות.

(2) להשתתף במפגש סיכום להצגת מרכז החדשנות הבית ספרי והמסלולים הפועלים בו.

(3) לכתוב מסמך סיכום שיכלול את תיאור תהליך התכנון, פיתוח, הפעלת המרכז, כלים, תוצרים ותהליך הערכה.

5. לשתף מרכזים אחרים ברשת מרכזי החדשנות בתובנות, בלמידה ובכלים שפותחו במרכז.

בחימתי, אני מתחייב/ת לעמוד במכלול ההוראות והדרישות הכרוכות בהקמת מרכז חדשנות בבית הספר. ידוע לי שכול שלא נעשה כן, משרד החינוך רשאי להפסיק את מתן השירותים להפעלת המרכז בבית הספר ואת חברותו של המרכז ברשת מרכזי החדשנות.

חתימה וחותמת

שם מנהל/ת בית הספר

תאריך

מדינת ישראל
 משרד החינוך
 המינהל הפדגוגי
 אגף מו"פ ניסויים ויוזמות

נספח ג'-3: תפיסת חדשנות רשותית והתחייבות רשות מקומית עבור הקמת והפעלת מרכזי חדשנות ויוזמות בתוך בתי ספר בתחומה (יש להגיש את הנספח באמצעות [הטופס המקוון](#))

1. פרטי רקע כלליים על הרשות

שם הרשות, שם ראש/ת העיר, שם מנהל/ת אגף החינוך ברשות, שם המפקח/ת, אשכול סוציו-אקונומי, מיפוי מוסדות החינוך ברשות (על פי הטבלה המצ"ב).

מספר סידורי	שם המוסד	סמל מוסד	שלב גיל	מגזר	מספר תלמידים

2. תיאור של תפיסת הרשות את נושא החדשנות והיוזמות העירונית:

- מהי תפיסת החדשנות החינוכית הכוללת של הרשות וכיצד היא באה לידי ביטוי כיום?
- מדוע חשוב לרשות שבתיה הספר בתחומה יקימו מרכזי חדשנות?
- כיצד הרשות רואה את יחסי הגומלין בין מרכזי החדשנות במוסדות החינוך בתחומה?

3. איש/אשת קשר מטעם הרשות: תפקיד ופרטי התקשרות.

4. הצהרת הרשות: אנו החתומים מטה מתחייבים כדלקמן:

1) לפעול לפי כל העקרונות המתוארים בקריאה זו ו/או לפי הנחיות נוספות ו/או לפי הוראות מעודכנות כפי שיפורסמו מזמן לזמן על ידי משרד החינוך.

2) לקדם ולתמוך באופן פעיל בהקמת המרכזים הבית ספריים ובפעולותיהם ובכלל זה:

א. להיות שותפים ולקדם תהליך של התאמות חלל, פיתוח והפעלה של המרכזים, כפי שהוגדר במסמך זה ובפרק הזמן שנקבע בו.

ב. השתתפות של מנהל/ת אגף החינוך ו/או נציג/ה מטעמו/ה בכל המפגשים הנדרשים להקמה ולהפעלה השוטפת של המרכזים.

ג. השתתפות של מנהל/ת אגף החינוך ו/או נציג/ה מטעמו/ה במפגשי רשת מרכזי החדשנות.

ד. השתתפות בפעילויות להערכת פעילות המרכז והשפעתו על מינוף החינוך ביישוב ובאזור והטמעת תרבות של חדשנות במערכת.

ה. לאשר הקצאת חלל מתאים בתוך מוסדות החינוך, בתאום עם מנהל/ת המוסד החינוכי ובהתאם לדרישות שלהלן:

לעמוד בכללי הבטיחות, ההנגשה, וניהול הטובין כפי שנכתב בסעיף 4 בתנאי הסף.

ו. להגיש למשרד אישור ביצוע בתוך 45 ימים ממועד סיום קבלת השירותים ע"י הזכין (נספח ד').

מדינת ישראל
משרד החינוך
המינהל הפדגוגי
אגף מו"פ ניסויים ויוזמות

ז. לנהל את הטובין שיירכש במסגרת התוכנית, וכן לתחזק את המבנים והחצרות ולהנחות את הזכייין בהתאם לאמות המידה המחייבות על פי הוראות כל דין, לעניין בטיחות של המוצרים, עמידה בתנאי הנגשה, וניהול הטובין שיינתנו במהלך התוכנית.

בחתימתנו, אנו מתחייבים לעמוד במכלול ההוראות והדרישות הכרוכות בהקמת המרכזים במוסדות החינוך המצויים ברשות. ידוע לנו שככול שלא נעשה כן, משרד החינוך רשאי להפסיק את תקצוב השירותים להפעלת המרכזים בבתי הספר ואת חברותם של המרכזים ברשת מרכזי החדשנות.

תאריך	שם ראש/ת הרשות המקומית או מי שהוסמך מטעמו/ה	חתימה וחותמת
תאריך	שם הגזבר/ית ברשות	חתימה וחותמת

מדינת ישראל
משרד החינוך
המינהל הפדגוגי
אגף מ"פ ניסויים ויזמות

נספח ד': אישור ביצוע לאחר קבלת הטובין (יש להגיש את הנספח [בטופס המקוון](#))

שם הפריט	תכנון	ביצוע	סכום

תאריך	שם ראש/ת הרשות המקומית או מי שהוסמך מטעמו/ה	חתימה וחותמת
תאריך	שם מנהל/ת בית הספר	חתימה וחותמת